

BALZAC

INEDIT !

Amorul mască

sau NESOCOTINȚĂ ȘI FERICIRE

Honoré de BALZAC

**AMORUL
MASCAT**

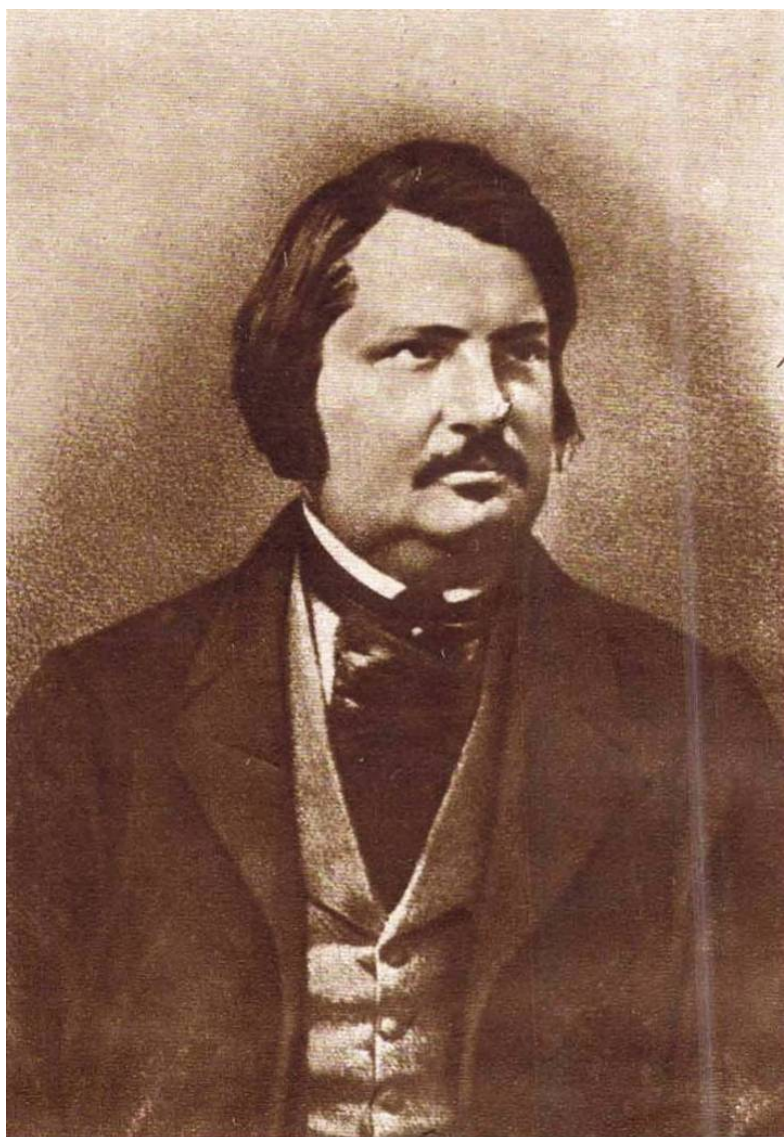
sau

NESOCOTINȚĂ ȘI FERICIRE

Ediție îngrijită și prefătată de
Ion Văduva-Poenaru și Aureliu Goci

EDITURA „GENEZE”
1992

L'Amour masqué ou Imprudence et bonheur,
1830

Wm. B. Hall

Cuprins

Romanul inedit al lui HONORÉ DE BALZAC

CAPITOLUL I

CAPITOLUL II

CAPITOLUL III

CAPITOLUL IV

CAPITOLUL V

CAPITOLUL VI

CAPITOLUL VII

CAPITOLUL VIII

CAPITOLUL IX

CAPITOLUL X

CAPITOLUL XI

CAPITOLUL XII

Romanul inedit al lui HONORÉ DE BALZAC

Într-adevăr, „Amorul mascat” sau „Nesocotință și fericire” (*L'Amour masque ou Imprudence et bonheur*) are o istorie aparte, cu totul deosebită, care-l singularizează de *Comedia Umană*”, din care de altfel, nu face parte intrinsecă. Chiar Balzac, acest gigant al scrisului a afirmat în prefața operelor lui complete că „nu recunosc ca opere ale mele decât pe acelea care poartă numele meu. În afară de „*Comedia Umană*” nu sunt scrise de mine decât „*Cent Contes drôlatiques*”, două piese de teatru și câteva articole izolate pe care le iscălesc.”

Și totuși, acest roman, mai exact, microroman, pe care l-a publicat pentru prima dată la noi, Biblioteca „*Minerva*”, cu foarte multe decenii în urmă, aparține celui care, în plin secol al XIX-lea, era un vizionar de geniu și un creator de excepție, creionând o societate infinită de tipuri – aproape două sau trei mii – care joacă un rol mai important sau mai puțin important pe marea scenă a „*Comediei Umane*”. Printre ele, cu siguranță, se numără și Leon de Preval și Elinor de Rosélis, care trăiesc o neobișnuită experiență de viață și, care, pentru a se descoperi unul pe altul, trebuie să treacă prin „infernul” iubirii.

Așa cum spunea Theophile Gautier, care alături de Victor Hugo și Barbey d'Aurevilly, a văzut printre primii proporțiile și masivitatea geniului lui Balzac, acesta, precum Vișnu, zeul indian, poseda darul de a se încarna în corpuri diferite și de a sta în ele atâta vreme cât dorea. Deosebirea era, după Gautier, că în timp ce numărul avatarurilor lui Vișnu era fixat la zece, cele ale lui Balzac nu se pot număra, cu atât mai mult cu cât le putea

provoca după voință. El nu le copia, le crea după legi proprii, se îmbrăca în veșmintele lor, împrumuta obiceiurile lor, era chiar ele însele, atâta timp cât cerea geneza lor.

Privite din acest unghi de vedere, cele două personaje din „Amorul mascat” sunt autentice și nașterea lor este legată direct de ducesa de Dino, al cărui intim, Balzac era. Drept omagiu, adus acestei femei care întrupa frumusețea și spiritul în același timp, el a scris microromanul de față pe care i-l oferă în manuscris. Splendid legat, manuscrisul este păstrat cu sfințenie, fiind moștenit de Mauriciu de Talleyrand – Perigord, duce de Dino, care i-l încredințează lui Lucien Aubanel, iar acesta, la rândul lui, îl cedează librăriei Jean Gilleguin din Paris, în editura căreia vede lumina tiparului.

Chiar dacă oficial nu face parte din „Comedia Umană”, „Amorul mascat” are trăsăturile balzaciene caracteristice, iar personajele lui sunt logice, nu se dezminț și nu-și uită rolul, făcând concurență oficiului stării civile, alături de frații săi mai mari și mult mai celebri. Iată și motivul pentru care Editura „Geneze” încearcă să-l scoată dintr-un anonimat nemeritat, republicând acest roman inedit al marelui Honoré, despre care același Gautier afirma: „Câtă vreme era amestecat cu contemporanii săi, era eronat judecat, nu era văzut decât prin fragmente și sub aspecte defavorabile. Acum edificiul creat de el, se înalță pe măsură ce ne depărtăm de el, ca o catedrală din oraș pe care o ascundeau clădirile vecine și, care, la orizont, se desemnează imensă deasupra acoperișurilor. Monumentul înspăimântă prin enormitatea lui și generațiile surprinse se vor întreba cine este gigantul care a ridicat singur aceste blocuri formidabile și a înălțat atât de sus acest Babel în care mișună o întreagă societate.”

CAPITOLUL I

Suna miezul nopții și totul era în mișcare la Paris. Totul se agita. Toți alergau după plăceri. Era într-o noapte de Carnaval (Lunea grasă).

Leon de Preval tânăr ofițer de cavalerie intrase la balul de la Operă.

După ce rătăcise mai bine de o oră prin mulțimea ale cărei valuri se strângeau și se răsfrângeau pe rând, necunoscând pe nimeni, neînțelegând nimic din frazele nesărate ce-i adresau unele femei, înăbușit de praf, prăpădit de căldură, zăpăcit de zbieretele continue ale acestor fantome negre, se întreba dacă asta e plăcerea și căuta ușa ca să plece.

Tocmai atunci, două femei mascate, remarcabile prin grația înfățișării și eleganța costumelor coborau scările. Un bărbat nemascat și prezentabil le dădea brațul. Un murmur măgulitor se ridica în jurul lor și o ceată de ștregari începu să le urmărească, adresându-le cuvinte cu două înțelesuri.

Leon le urmări împreună cu ceilalți; ceata curioasă se mărea la fiecare pas. Deodată, alte măști distinse însoțite de admiratori, care veneau spre ei, măriri atât de mult dezordinea încât una dintre doamne – aceea care părea mai tânără – se văzu dintr-odată despărțită de însoțitorii săi.

Căutând cu grijă în juru-i pentru a găsi un protector

ochii ei se opriră asupra lui Leon care o urmărise cu stăruință, și apucându-l de braț îi zise cu voce mișcată:

— Te rog, scapă-mă de aici și fă ca să-mi regăsesc prietenii.

— N-ai nicio grijă frumoasă mască, urmează-mă și ai încredere în mine.

Și sprijinind-o cu un braț, pe când cu celălalt își făcea drum, reuși s-o conducă în sala pendulei, unde după ce o așeză pe o canapea, vru să alerge să-i aducă o băutură răcoritoare.

— Nu, lasă – îi zise ea – mă simt bine... Mi-e rușine acum de frica mea...

— Iar eu o binecuvântez, căci îi datorez fericirea de a fi fost ales de tine ca protector...

— Da, mărturisesc că mi-ai făcut un mare serviciu și-ți sunt recunoscătoare. Îți mai cer însă protecția pentru a mă ajuta să-mi regăsesc prietenii.

— Vrei să mă părăsești de pe acum? Ca să mă răsplătești trebuie să mai stai câteva minute...

— Ei bine, ca recompensă... să vorbim! zise ea cu veselie.

Ei își reluară locurile și conversația începu dură câtva timp pe un ton spiritual și galant. Apoi, drăguța mască, zise din nou că vrea să meargă să-i găsească pe însoțitorii săi.

— Dar, cine sunt cei care te însoțesc? Mamă, soră, bărbat... poate!

— Bărbat? Nu, slavă Domnului!

— Cum, nu ești măritată?

— Nu mai sunt!

— Cum? Văduvă de pe acum? Te plâng!

— Cine ți-a spus că sunt de plâns? Toți soții sunt atât de buni, toți bărbații așa de iubitori? E vreunul măcar care să merite regrete?

— Al! Ce blestem! Ce fericit va fi acel care va face să se nască în sufletul tău sentimente mai drepte și mai dulci!

— Pentru un bărbat? Să mă ferească Sfântul!

— Cum, vrei să deznădăjduiești pentru totdeauna mulțimea de adoratori ce fără îndoială...

— N-am niciunul. Vin din altă lume. Nu cunosc pe nimeni.

— Pe nimeni? Ah! Frumoasă mască, mă înscriu cel dintâi și voi fi cel mai devotat și mai credincios...

— Credincios? Doamne Sfinte! Te părăsesc dacă mai continui pe acest ton.

— Totuși credința...

— Credința nu e decât un lanț, pe care cineva se prefăce că-l poartă cu plăcere, pentru a-l impune celui alt. Sunt liberă, liberă cu desăvârșire și vreau să rămân așa totdeauna. Niciun bărbat nu mă va face să-mi calc jurământul.

— Eu nu mai sunt liber, o simt și nu mă plâng. Lanțul va fi numai pentru mine. Dar nu mă poți împiedica de a te iubi, de a spera...

— Ei bine, nu, nu domnule, nu vreau să fiu iubită, nu-mi place să mi se spună asta, și, mai ales, să se spere...

— Dar, mască nemiloasă, mască ne-nțeleasă, ce vrei? Ce trebuie să fac pentru a obține cel puțin mila ta?

— Trebuie să nu fii nici ștrengar, nici înșelător, să nu exagerezi ceea ce abia simți, să nu-ți închipui că doar cu câteva fraze romantice, o ipocrizie dulceagă, vei face pe o femeie cuminte să-și schimbe planurile. Trebuie să fii supus, discret, răbdător, să aștepti ca ideile mele să prindă contur ca să pot lua o hotărâre și atunci poate...

— Atunci, poate, ce? Fermecătoare mască, sfârșește, dă-mi sentința... Voi asculta! Tăcere, supunere răbdare, făgăduiesc tot!

Vorbind astfel Leon ațintea priviri pline de amor și speranță pe această mască încântătoare, care prin doi ochi negri dulci și strălucitori părea a-l examina cu atenție calmă și gânditoare.

Fără să ia seama la tonul pasionat cu care-i vorbise, ea reluă cu un aer preocupat:

— Nasturii de alamă de la uniformă – semn al meritului – arată că ești în armată, nu-i așa?

Leon uimit de atâta liniște nu putu răspunde decât printr-un semn afirmativ.

— Ce regiment?

— Sunt căpitan în regimentul 6 de cavalerie, răspunse el puțin cam supărat.

— Ești în concediu? Familia ta e de aci?

— Nu, familia mea onestă, respectată dar săracă, locuiește într-un oraș îndepărtat, din provincie. Venit aci cu regimentul meu, sunt ca și tine, drăguță mască, de puțin timp în capitală, ca și tine sunt liber, fără legături; întâmplarea m-a adus aci ca să-mi pierd inima, libertatea, odihna...

— Și pentru ca să găsești o ființă ingrată, nemiloasă nu-i așa? Astea sunt vorbele voastre obișnuite. Ei bine, eu încep să cred despre această întâmplare că a fost foarte norocoasă pentru mine și că-i voi datora singurul lucru care îmi lipsește în viață.

— Adorabilă necunoscută, de ce nu pot să-ți cad la picioare, să-ți jur că Leon de Preval, recunoscător și supus, va face totul pentru a merita o atât de dulce mărturisire!

— O mărturisire? Am făcut eu o mărturisire? Ah! Cât de preumțioși sunt bărbații!

— Cum să nu te fălești cu ceea ce ai dorit cu atâta pasiune? Dar la rândul meu nu voi putea cunoaște ființa fermecătoare căreia îi place să mă amăgească? Nu voi putea ridica masca nesuferită care-mi ascunde trăsăturile...

— Care sunt poate destul de bine.

— Ah! Numai un minut să te contemp lu, să citesc...

— Nu citești destul în ochii mei?

— Ochii tăi sunt fermecători, dar dacă la ei s-ar adăuga un zâmbet dulce...

Ea se ridică și zise cu un ton mai serios și mai rece:

— Nu, nu mă vei vedea niciodată, nu mă vei cunoaște

niciodată, și nici nu vei ști nimic din ceea ce mă privește...

Leon se opri încremenit...

— Ce înseamnă capriciul ăsta ciudat? E de prisos doamnă să vă mai rețin... Văd că doriți să vă regăsiți însoțitorii... să mergem să-i căutăm.

Ea îl întrerupse fără să-i ia în seamă supărarea.

— Leon de Preval, te numești... zise visătoare, căpitan în regimentul 6 artilerie... O să mai stai mult în acest oraș?

— Ce-ți pasă răutăcios, de vreme ce nu vrei să mă mai vezi, de vreme ce...

— Ce Dumnezeu dragă, sunt două ceasuri de când te căutăm, unde ai dispărut? strigă în spatele lor o voce de femeie...

Era prietena frumoasei măști împreună cu cavalerul care le însoțea. Se întâlniră și-și povestiră în câteva cuvinte evenimentele din seara aceea...

— Sunt moartă de oboseală și de urât, și te rog să plecăm.

— Bucuroasă căci și eu cred că nu mai am nimic de făcut aici!

— Cum, așa degrabă? zise Leon. Îmi dai voie cel puțin să te conduc până la trăsură?

Ea îl luă de braț și porniră în urma celeilalte perechi.

— Ah, te rog! continuă Leon. Să reluăm acea frază încântătoare, era vorba să ne revedem... Când? Unde? Cum? Gândește-te că peste un moment voi fi pierdut totul afară de amintire: adaugă lângă ea puțină speranță!

— Vrei să-ți uiți supărarea?

— Lasă gluma, te rog. O să te pierd... Cum voi putea...

— Dar e posibil să vin la balul de la Mi-Careme...

— Sunt trei săptămâni până atunci! Trei secole!

— Da, peste trei săptămâni sau niciodată!

— Voi muri până atunci de plictiseală și de

nerăbdare!

— A nu! Asta ar strica planurile mele.

— Planurile dumitale?

Erau lângă ușa; o trăsură, pe care din cauza întunericului nu putea distinge monograma, era lângă scară. Un negru ținea ușa deschisă.

— Pot cel puțin să sper că vei avea milă de suferințele mele?

— Cred că mă voi ocupa mult de tine...

Sfârșind fraza aceasta, ea se urcă repede în trăsuri și caii porniră ca fulgerul.

Leon urmări cu ochii trăsura care-i răpea noua lui cucerire, și, nemaivoid să se întoarcă la bal, se înapoie acasă, cu capul tulburat, cu inima mișcată, gândindu-se la aventura sa, regretând că nu-și rezervase mai multe mijloace de a continua.

„Dar cine e – își zicea el – femeia asta seducătoare și ciudată? Ținuta ei nobilă, cuviincioasă, mândră, autoritatea manierelor sale îndepărtează orice bănuială că ar fi o curtezană... Dar ce dorește? De ce să facă să se nască și să moară pe rând speranțele mele? îmi spune că are planuri, se interesează de amănuntele vieții mele, îmi spune că întâlnirea cu mine poate fi o fericire pentru din dar și că n-o voi revedea niciodată, n-o voi cunoaște niciodată... Poate că vrea numai să-și bată joc de mine! Ah! Dacă aș fi sigur, cum m-aș răzbuna! Dar pe cine? Cum? Poate că nici n-o să mai vină la bal, poate i-am pierdut urma pe vecie. Ar fi păcat, căci e atât de încântătoare! Ce voluptoasă moliciune în talia ei elegantă și subțire... Ce ochi frumoși! Câtă grație în conversația ei! Aceste trei săptămâni îmi vor părea eterne. O să le petrec căutându-o. căci nu pot să-mi regăsesc somnul!” Și Leon neputând să adoarmă, se sculă devreme să-și înceapă căutările.

CAPITOLUL II

Prima săptămână o petrecu bătând fără încetare străzile, prăvăliile, teatrele, urmărind toate femeile a căror înfățișare îi aminteau pe a necunoscutei, făcând mii de încurcături, necuviințe chiar, fără alt rezultat decât convingerea în inutilitatea efortărilor sale. Descurajat chiar din a doua săptămână, începuse în a treia să se întrebe dacă trebuie să servească de jucărie unei cochete, care poate se ascunde de el numai pentru a se bucura de încurcătura sa, când un bilet cuprinzând aceste puține cuvinte fu pus la ușa lui:

„Domnul de Preval își amintește desigur, că este așteptat, joi, la balul Operei, la ora unu după miezul nopții, sub pendulă”.

Toate speranțele îi reînviară la citirea acestui bilet, iar în ziua indicată, când de abia sunase miezul nopții, Leon era așezat sub pendulă, în prada unei agitații febrile, a unei nerăbdări amoroase și a unei vii curiozități.

Trecuse o oră care-i păru nesfârșită, când drăguțul domino alb, ușor, fără un semn și oprindu-și pasul pentru a lăsa să se depărteze cei ce o însoțeau, rezemă de brațul lui Leon un braț rotund pe care el îl strânse călduros, încântat că o revede, plin de speranță și de

fericire, îi povesti cu căldură tot ce suferise, căutările zadarnice, temerile, nerăbdarea lui. Ea îl ascultă în liniște și îl întrerupse repede:

— Eu am fost mai fericită, căci am aflat tot ce voiam să știu despre tine.

— Despre mine?

— Da, tot ce mi-ai spus era adevărat și am mai aflat că ai știut să meriți prietenia colegilor și stima șefilor tăi. În sfârșit, se zice că ești capabil de a fi om cinstit chiar și cu o femeie și de a-ți ține cu sfințenie cuvântul dat.

— Asta n-ar fi decât datoria mea, dar să vorbim și de fericirea mea... Cum, te-ai ocupat de mine? Îmi acorzi atâta atenție încât dorești să fiu demn de stima ta, te-ai interesat...

— Da, desigur, asta era necesar planurilor mele!

— Ah! Sper că voi afla acele planuri? Încântătoare mască, sfârșește, depărtează orice neîncredere în fericitul muritor a cărui inimă plină de tine nu așteaptă decât un cuvânt pentru a se da pe veci...

— Asta nu mi-ar plăcea! zise ea repede.

Leon tăcu câteva minute.

— Te rog – reluă el în sfârșit – încetează acest joc răutăcios! De ce mă torturezi cu aceste alternări de bunătate și de răceală? Azi e ultimul bal, să nu crezi că o să-mi mai scapi, te voi urmări fără încetare, până când voi obține promisiunea de a te vedea, de a putea pune la picioarele tale, dorințele și inima mea și de a-ți afla planurile.

— A, nu, nu: trebuie mai întâi să mă asigur de supunerea și prudența ta, căci am condiții de pus. Cuvântul tău de onoare, pecetluit cu semnătura ta, trebuie să-mi garanteze că vei îndeplini acele condiții...

— Cuvântul meu de onoare? Semnătura mea? zise Leon uimit de aceste precauțiuni minuțioase, de tonul solemn al acestui angajament făcut la bal mascat.

Se uită la dânsa, ținuta ei era încurcată și visătoare, o neliniște vizibilă îi ridica sânul, i se părea că o vede

roșind sub mască...

Ea îl observă la rândul ei cu un aer nesigur și preocupat.

Leon crezând că o va convinge devenind mai întreprinzător, reîncepu cu foc:

— Ființă fermecătoare, dar inexplicabilă, bine, primesc tot, reînnoiesc jurământul ce l-am făcut la primul bal; voi fi supus, discret, accept mai dinainte condițiile ce-mi impui, numai pentru a căpăta în schimb speranța îmbătătoare că o voi revedea, că o voi poseda pe aceea...

— Va trebui, desigur... zise ea distrată și părând a răspunde mai mult gândului său decât cuvintelor ce-i zisese el.

Dar Leon nu luă în seamă decât vorbele ei care sfârșiră prin a-l exalta...

— Ah! Cât sunt de fericit, zise el, vino încântătoare necunoscută, desăvârșește fericirea mea, urmându-mă departe de această mulțime inoportuni. Lasă-mă să fac să cadă această mască odioasă, lasă-mă să-ți primesc ordinele și să-ți repet cu mai multă libertate jurămintele, dorințele iubirii...

Vorbind astfel el o trăgea binișor către ieșire, dar ea se opri dintr-odată, își retrase brațul și cu o mândrie care părea a fi naturală, îi zise pe un ton liniștit și rece:

— Te înșeli grozav, domnule de Preval, avansurile dumitale indiscrete, protestele dumitale absurde mă jignesc și mă insultă. Te rog să crezi că nu sunt ceea ce îndrăznești să presupui și am dreptul să aștept de la dumneata mai mult respect și prudență. Totuși îți iert această greșeală, pe care mărturisesc că a determinat-o purtarea mea stranie, dar trebuie să te supui la tot ce-ți voi cere. Măine vei avea știri de la mine, vei afla condițiile mele. Până atunci: răbdare și resemnare.

La aceste cuvinte ea se aruncă în mulțime pentru a-și pierde urma, dar el o urmări grăbit:

— Nu, nu te las, îi zise, n-o să mă părăsești astfel

răutăcioaso. Îmi aprinzi inima, îmi exaltezi imaginația și pe urmă vrei să mă părăsești...

— Condu-mă la trăsură, zise ea cu un fel de autoritate.

El apucă mâna ce-i întindea și reîncepu plângerile și rugămințile, dar fără a obține vreun răspuns.

Credinciosul negru era la ușă. Necunoscuta se repezi la cupeu, zicând lui Leon:

— Pe mâine! Bizuie-te pe promisiunea mea.

— Lasă-mă cel puțin să te conduc zise el voind să se urce.

— Închide și pornește! zise ea cu tărie. Ordinul ei fu executat și Leon văzu înc-o dată dispărând speranțele sale împreună cu aceea care era în centrul lor.

CAPITOLUL III

Vă puteți închipui cu câtă nerăbdare așteptă Leon ziua următoare. De câte ori se întorcea acasă cu speranța că va găsi o scrisoare! Mare fu bucuria lui când o primi, dar cu uimire citi cele ce urmează:

„Domnul de Preval, părea că dorește foarte mult să o revadă pe doamna cu domino alb, cu care a vorbit la balul Operei; el făgăduia supunere la tot ce i se va cere pentru asta.

Iată condițiile prin care el poate obține ceea ce cerea cu atâta stăruință.

I. Domnul de Preval va fi acasă mâine la miezul nopții. Un om de încredere pe care l-a mai văzut, va veni să-l ia într-o trăsură de piață, care-l va conduce la destinație. Va trebui însă ca domnul de Preval să consimtă să i se lege ochii.

II. El nu va pune nicio întrebare însoțitorului său, și nu va încerca să-l cumpere, ceea ce, de altfel, ar fi de prisos și se va lăsa să fie condus cu supunere.

III. El va trebui să se oblige să nu facă niciun zgomot, să nu pună nicio întrebare, să nu se plângă de întuneric, să nu ceară de la persoana cu care se va întâlni să rupă tăcerea la care ea e hotărâtă.

IV. În sfârșit, când conducătorul său va veni să-l ia, el se va lăsa să fie dus la trăsură și, de acolo,

acasă, cu aceleași precauțiuni și fără să mai facă cercetări zadarnice pentru a descoperi ceea ce urmează să se întâmple și va aștepta cu răbdare deslușirile ce i se promet cu jurământ.

V. Dacă domnul de Preval consimte la aceste condiții va scrie în josul acestei hârtii că le primește, va iscăli și va pune plicul la ușă de unde va fi luat”.

După ce citi această stranie scrisoare, Leon uimit, stătea mult timp nemișcat, pradă feluritelor reflecții și a mii de sentimente diferite.

Cum să împace precauțiunile solemne ale acestui tratat bizar cu deslușirile ce i se promet?

Cum să împace cu această cerere tonul nobil, cinstit și mândru al necunoscutei sale?

El își zicea că e tot atâta nebunie pe câtă nesocotință să semneze o astfel de propunere, să se arunce într-o aventură atât de puțin sigură. În același timp, imaginea grațioasă a frumoasei măști i se înfățișa ochilor, convorbirile însuflețite de la bal îi reveneau în minte, și contrastul dintre atâta mândrie și atâta slăbiciune, curiozitatea ațâțată, amorul propriu pus în joc, totul deveni pentru el de un farmec irezistibil. Un moment chiar se gândi că e periculos să se lase dus astfel de un necunoscut, într-un loc pe care nu-l mai văzuse, legat prin cuvântul său de onoare, în voia întâmplării... Dar tocmai acest pericol avea un farmec în plus.

— Nu, zise el, nu voi da înapoi: pot să risc o nebunie pentru fermecătoarea răsplată ce mi se făgăduiește. Și luând tocul, înțeleptul Caton⁽¹⁾ scrie ca un nebun:

„Primeșc toate condițiile ce mi se impun și mă îndatorez prin cuvântul meu de onoare că le voi îndeplini întocmai. Cer numai permisiunea de a-mi lua sabia cu mine.

Leon de Preval”

Plicul fu ridicat în seara aceea, și a doua zi el primi un nou bilet, cuprinzând aceste puține cuvinte:

„Sabia se aprobă, dar domnul de Preval nu are de ce se teme pentru onoarea și siguranța sa”.

Niciodată ziua nu fusese atât de lungă.

De două ceasuri Leon îmbrăcat, se plimba cu pași mari prin odaie, când zgomotul unei trăsurii care se opri, în sfârșit, la poarta lui, îi pricinui o emoție vie. El apucă sabia, coborî repede scara și-l găsi pe negrul care d-abia îl lăsase să urce în trăsură, că îl și rugă, în jargonul său, să se lase legat la ochi. Leon nu se opuse.

Trăsura după ce urcase câțva timp, se opri din ordinul negrului. Acesta îl ajută pe Leon să coboare, merse cu el vreo sută de pași pe stradă. Apoi, intrară într-o casă unde după ce urcară câteva trepte, Leon ghici că treceau prin niște camere mari, după care intrară într-o cameră plină de cele mai plăcute parfumuri. Aici, negrul îi luă legătura de pe ochi și Leon, uitându-se cu o curiozitate lacomă împrejur, se văzu într-o cameră întunecoasă, la capătul căreia o ușă deschisă lăsa să se vadă o elegantă cameră de culcare, discret luminată de o candelă de alabastru.

Negrul în picioare lângă el, cu lampa într-o mână. Îi arătă cu cealaltă camera și zise cu o voce înceată: „onoare și tăcere”, apoi dispăru.

Leon lăsă sabia și se apropie cu grăbire... O femeie... necunoscuta lui, într-un veșmânt ușor, cu figura acoperită de un văl, era pe jumătate culcată pe o canapea.

Leon se aruncă la picioarele ei:

— Cât sunt de fericit! strigă el. Dar cum vrei să-mi ascunzi fața te mereu? Te rog, lasă la o parte orice mister, orice văl!

În același timp el întinse o mână nesățioasă pe care

ea nu încercă să i-o oprească, dar deodată lampa se stinse...

Nu vom face o lumină indiscretă în acest întuneric, pe care el îl respectă...

Nu vom rupe această tăcere, atât de dorită, vom spune numai că fericirea lui întrecea orice speranță, și nu-i lăsa măcar dorința de a-și călca jurămintele.

Timpul se scurgea cu repeziciune și noaptea era pe sfârșite, când un zgomot ușor se auzi în cameră, o ușă secretă se deschise, necunoscuta dispăru și Leon se trezi singur. Atunci, negrul apăru și cu un ton respectuos îl rugă să se lase a fi legat la ochi și să-l urmeze.

— Nu, răspunse el cu necaz, nu voi ieși de aici până când nu voi fi văzut la lumină pe acea ființă adorabilă până când nu voi obține...

O voce de femeie îl întrerupse, pronunțând chiar lângă el: „onoare și tăcere!”

Leon se precipită în partea de unde venea vocea, dar se izbi cu capul de zid: îl pipăi, găsi o ușă mică închisă; prin care zări o lumină ce se depărta și dispăru.

— Te rog – zise el fără să îndrăznească să ridice glasul – oprește-te un moment... numai un cuvânt...

— Onoare și tăcere! zise negrul cu un ton puternic.

— Da, reluă Leon cu tristețe, onoarea mă leagă, am promis... mă supun. Sper cel puțin că-și va ține, cu credința de care eu însumi dau dovadă, făgăduiala pe care mi-a făcut-o.

Legătura îi fu pusă din nou la ochi și Leon îl urmă pe negru, cu care se urcă în trăsură. În curând ajunse acasă la dânsul, unde, se lăsă pradă, rând pe rând, amintirilor delicioase, regretelor vii. Fericit, îngrijorat, și nebun de amoretat se întreba însă dacă toate astea nu fuseseră decât un vis. Într-un târziu, adormi pentru a-l continua.

CAPITOLUL IV

Dar cine ar fi putut zugrăvi grija și torturile sale, când mai multe zile, apoi o săptămână, apoi două, trei, se scurseră fără să primească vreo veste de la necunoscută, fără ca ea să dea un semn de viață cel puțin, pentru a-i liniști nerăbdarea.

Toate gândurile îi erau răvășite.

— Cum, — își zicea el — ea n-a invocat cinstea și lealitatea mea, decât pentru a satisface capriciul trecător al unei femei fără principii și morală? Dar, nu, sunt nedrept... sunt ingrat. Am simțit bătăile inimii sale precipitate de teamă. O! Fermecătoarea mea iubită! De ce fugi de extazurile mele? De ce m-ai ridicat în culmea fericirii, ca să mă părăsești iarăși! Amintirea acelor clipe delicioase care umplu și turbură sufletul meu n-are nicio putere asupra sufletului tău?

Leon fu întrerupt din această apostrofă către frumoasa lui amantă, de o scrisoare ce i se dădu și care, părea a sosi tocmai la timp ca să-i risipească neliniștea.

El recunoscuse scrisul care-i dictase condițiile, o deschise tremurând de plăcere, și citi următoarele:

„Câte iluzii voi distruge! Ce plăcută speranță se va stinge! Ce prestigiu se va risipi! Credeai că ești învingător — și fac din dumneata ce vreau; amorul dumitale propriu trebuie să se fi mândrit că are

asupra unei biete femei o putere irezistibilă – și iată-te ascultând de voința ei; în sfârșit, aștepti cu nerăbdare momentul de a o vedea, de a o cunoaște – și acest moment nu va veni niciodată! Totul e sfârșit între ea și dumneata!

Totuși lealitatea și delicatețea purtării dumitale meritau puțină recunoștință din parte-mi, și nu ți-o puteam dovedi mai bine decât dezvăluindu-ți cauzele unei purtări care-ți pare bizară, nesocotită chiar, dar de care – grație dumitale – nu voi avea cred a mă plânge.

O legătură nepotrivită, în care n-am găsit decât nenorocire, umilință, nedreptate și violență mi-a lăsat-o aversiune neînvinsă pentru orice relație amoroasă, care apăsând numai asupra sexului slab, susține forța și favorizează nedreptatea. Aflându-mă la douăzeci și cinci de ani, liberă, bogată, absolut stăpână pe mine însămi, am făcut jurământ că voi rămâne liberă totdeauna, dar în curând simții că-mi cumpăram libertatea prin sacrificiul celor mai dulci sentimente din natură: mă uitam în juru-mi fără să găsesc o ființă care să aibă nevoie de îngrijirile mele, de dragostea mea, care să mă poată iubi și să mi-o poată spune. Regretul de a nu fi mamă mă preocupă fără încetare și crescuse până când deveni o adevărată suferință.

Născută sub un cer fierbinte, imaginația mea e vie, sufletul meu pasionat. Ce să-ți mai spun? Făcui planul straniu de a mă bucura cel puțin de fericirea de a fi mamă fără a mă lega cu un lanț pe care îl detest. Să nu crezi totuși că sunt un spirit nedrept, că iau drept prejudecăți legile utile ale societății. Din contră, le respect, și dacă de această singură dată m-am sustras de la ele, aceasta se datorează faptului că circumstanțe extraordinare îmi oferiră ocazia de a-mi salva cel puțin reputația și conveniențele.

Acest proiect, la început vag, mă preocupa din ce în ce mai mult. Mărturisesc chiar că poate felul romantic în care se prezenta ochilor mei, îi dădea și mai mult farmec... El deveni o pasiune: știi cum l-am executat și cum îți datorez speranța singurei fericiri ce-mi lipsea în viață.

Mă decisesem la început să-ți ascund totul, să te las să uiți, apoi m-am răzgândit. De altfel, dacă speranța mea se realizează, s-ar putea întâmpla să mor și copilul meu să nu fie în stare să se conducă singur. Cu toate că-i voi lăsa toată averea mea, nu cred că sunt în drept să-l lipsesc de protectorul său natural.

Fii sigur deci, că oriunde te va chema datoria, vei primi, când va fi timpul, o parte dintr-un inel tăiat în grosimea lui, pe care va fi săpată data nașterii. Piatra va fi un diamant dacă copilul va fi băiat și un smarald, dacă va fi fată. A doua jumătate a acestui inel va fi dată copilului, dacă mă va pierde, cu indicațiile necesare pentru a te regăsi. Stima ce am pentru dumneata mă asigură că nu va cere în zadar protecția dumitale.

Adio domnule adio Leon, pentru totdeauna, adio! Renunță la orice căutare, totul e de prisos, căci în curând voi pleca.

Uită pe o ființă fantastică, pe care n-o cunoști, pe care nu trebuie s-o cunoști niciodată, uită acel vis de o noapte, care nu se mai poate întoarce: fii fericit, doresc să fii, și dacă aș afla că ești, m-aș bucura”.

— Fericit! strigă Leon, aruncând cu necaz scrisoarea. Să fiu fericit când îmi anunță cu răceală că nu mai trebuie s-o văd, când batjocoritoarea ei încredere, mă face să aflu prețul a tot ce am pierdut, pierzând-o pentru totdeauna! Dar să nu creadă că va scăpa de mine. Este a mea! Ea a vrut această legătură! N-a făcut-o decât ca s-o zdrobească astfel? Da! O voi urmări

pretutindeni și oricând îi voi reclama drepturile mele! Ea nu va putea să se sustragă de la ele!

— Vai, reluă el după un moment de gândire, uitasem că pleacă! Poate că se întoarce în țara ei și mări imense ne vor despărți. Ah! Cât sunt de nenorocit! De ce m-am dus la bal? De ce am avut nenorocirea de a primi perfidele ei condiții?

Pierderea subită a speranțelor celor mai măgulitoare, îl mâhni atât încât fu bolnav câteva zile. Îndată ce putu să iasă din casă reîncepu căutările cu mai multă stăruință, dar străin el însuși în Paris, avu puține posibilități să reușească și în curând, fu redus la acel regret neactiv care e cel mai mare râu: caracterul său căpătă chiar un amestec de melancolie și apatie, care deveni obișnuit.

Crescut în principii oneste, de către o familie respectabilă, Leon nu se dedase niciodată destrăbălării soldățești. Studiile meseriei sale, războaiele obositoare și glorioase, nu-i lăsaseră timpul de a face o legătură; capabil de iubire, nu iubise niciodată. Și când întâmplarea îi scosese înainte o femeie plăcută, pe care misterul cu care se învăluia o făcea și mai atrăgătoare, ea dispăruse ca o umbră. Poate că în curând va fi tată și niciodată nu va putea strânge la inima lui, pe copilul dragostei sale. Înlănțuit prin cele mai sfinte și mai puternice legături cu ființe pe care numai imaginația i le arăta, el nu va avea să le cunoască niciodată.

Acestea erau gândurile care-l munceau fără încetare. Totuși citind și comentând mereu scrisoarea i se părea că găsește în ea câteva licăriri de speranță.

Orice speranță de a regăsi pe necunoscuta lui nu era pierdută. Acel inel enigmatic, care trebuia să-i anunțe cel mai dorit eveniment, nu era într-un fel o promisiune?

În sfârșit, pentru că stabilise pentru copil posibilitatea de a-și găsi oricând părintele, ea nu va înceta de a se preocupa de soarta și de existența lui, și ideea că

necunoscuta se va interesa mereu de soarta sa îi cuprinse spiritul, aducându-i oarecare mângâiere.

Dar o nouă supărare îl lovi: regimentul său primi ordinul de a pleca în garnizoană într-un oraşel din nordul Franței. Și Leon obligat să-l urmeze disperă din nou!

Părăsind Parisul, el pierdea orice speranță de a regăsi urma aceleia pe care o căuta; ascuns în fundul unei provincii, putea fi uitat. Mesajul pe care îl aştepta cu atâta nerăbdare, nu va mai veni poate să-l caute. Totuși trebui să plece și traiul într-un oraş mic, fără societate, fără alte distracții decât plimbările singuratice, nu contribui să-i înveselească gândurile melancolice.

CAPITOLUL V

În timp ce, pradă regretelor în acest trist exil, el calcula cu nerăbdare lunile care trebuiau să treacă până la primirea știrii anunțate, necunoscuta lui, retrasă și dânsa dar pe o proprietate încântătoare, situată între Bordeaux și Tours, se lăsa cu nerăbdarea unei firi pasionate în prada dulcilor speranțe ce-și crease. Totul era nou pentru dânsa, totul o fermeca în poziția independentă în care se afla.

Născută în Martinica și crescută la țară în mijlocul unui popor de sclavi, tânăra Elinor la paisprezece ani, nu cunoștea altă autoritate decât indulgenta voință a părinților săi, și niciodată legile severe ale societății nu-i impuseseră jugul lor binefăcător. Dar în vremea asta, frumusețea sa care începuse să facă oarecare vâlvă, excită dorințele domnului de Rosélis, cel mai bogat colon din insulă. El se prezentă pentru a-i cere mâna, și strălucirea bogățiilor sale zăpăci atât familia, prea ambițioasă, încât o obțină aproape imediat.

El era un om în vârstă de patruzeci de ani, cu o figură frumoasă, dar cu un caracter pe cât de odios, pe atât de vrednic de dispreț. La început intendent al proprietății, al cărei proprietar devenise apoi, n-o părăsise niciodată, și obișnuința de a comanda ca un tiran îi dăduse toate viciile care se nasc aproape totdeauna din singurătate și dintr-o putere nemărginită.

Bănuitor, violent, fără principii și fără moravuri, vanitatea sa măgulită un moment că obținuse minai celei mai frumoase persoane din toată colonia nu-i lăsa în curând pentru dânsa alt sentiment decât o josnică gelozie, pe care o exercită cu toată asprimea unui caracter imperios.

Elinor, trăind în mijlocul negreselor, de care nu putea măcar dispune și dintre care mai multe îi erau rivale, suferi cele mai nedemne maltratări; sufletul ei simțitor și mândru căpătă o dușmănie profundă contra bărbaților; ura și disprețul pe care le merita în realitate unul singur dintre ei, căzu asupra tuturor.

Părinții săi muriră cu regretul de a-l fi sacrificat pe unicul lor copil iar bărbatul său, sătul de o viață ale cărei plăceri îl sleiseră, se pregătea să plece în Franța, unde avea fonduri pentru cumpărarea unei proprietăți. Dar moartea îl surprinse în mijlocul unei partide de plăceri.

Frumoasa Elinor de Rosélis, se văzu, așadar, la douăzeci și cinci de ani, văduva cea mai bogată din toată colonia, dar dezgustată de o țară în care nu cunoscuse decât necazurile se hotărî să realizeze planul bărbatului său și să vină să se stabilească în Franța. O prietenă din copilărie, doamna de Gernancé, a cărei căsătorie fusese mai fericită decât a sa, hotărându-se să se mute tot în Franța, un vas fu închiriat pe socoteala lor, și după ce reînnoi pe mormântul părinților săi, jurământul de a nu da nici unui bărbat puterea de a dispune de soarta sa, doamna de Rosélis se imbarcă făcând mii de planuri, mângâind mii de speranțe.

În timpul primilor ani ai nenorocitei sale căsătorii, doamna de Rosélis simțise cu putere regretul de a nu fi mamă și nu se consola decât cu ideea că copilul ar fi putut moșteni viciile tatălui său.

Acest regret se reînnoi cu mai multă forță, ca oricând, în mijlocul plăcerilor libertății sale, și singură, fără familie, fără afecțiune, pe cale de a se duce într-o țară

străină unde nu cunoștea pe nimeni, ea simți că libertatea nu făcea fericirea și că îi mai lipsea ceva, o ființă de care să se simtă legată. Prezența copiilor prietenei sale care o înconjurau întruna în timpul călătoriei pe mare, readuse toate gândurile Elinorei asupra acestui subiect, și primind mângâierile lor concepă prima idee a proiectului ciudat pe care l-am văzut executat.

Răstimpul unei lungi navigații îi dădu răgazul necesar pentru a-l întocmi așa încât să evite grave neplăceri, în sfârșit din ce în ce mai încântată de planul său, pe măsură ce i se fixa în minte, el o preocupă cu totul când coborî la Bordeaux.

După o scurtă ședere în acest oraș, ea o urmă la Paris pe doamna de Gernancé, unde se duseră ca să petreacă iarna.

Am văzut cu câtă nesocotință și cu ce izbândă își îndeplini planul nebunesc și cum soarta binevoitoare o făcu să găsească în Leon de Preval, destulă cinste și tărie de caracter pentru a scăpa de pericolele la care se expusese.

Nevoind să împărtășească secretul decât credinciosului său negru, îl însărcinase în răstimpul care se scursese până la al doilea bal, să închirieze într-o mahala îndepărtată o casă mică pe care o pregătise pentru acest scop. Un resort ascuns prin care lampa se putea stinge după voie, ieșirile secrete care-i asiguraseră fuga, totul era rezultatul unei prevederi atât de raționale pe care o întrebuiță pentru o faptă care nu era rațională deloc.

Locuind în aceeași casă cu doamna de Gernancé, trebui s-o înșele anunțând-o mai dinainte că pleacă la țară la proprietatea sa. În ziua fixată, cu toate stăruințele prietenilor săi, le zise adio și plecă numai cu negrul, dar se duse drept la căsuța închiriată. Ceilalți servitori ai săi plecând cu câteva ceasuri mai înainte, totul îi reuși după cum dorise.

După această întâlnire pregătită cu atâta grijă, ea stătu încă câțva timp ascunsă în casă. De acolo, îi scrisese lui Leon scrisoarea care îl făcuse atât de nenorocit, iar peste câteva zile plecă în Turena.

Prima ei grijă ajungând la destinație, fu de a răspândi zvonul că bărbatul ei bolnav la imbarcare, murise pe drum; doliul pe care-l purta confirmă această poveste.

În curând, ea lăsă să se bănuiască că-i rămânea speranța de a avea un copil și peste câteva luni această speranță deveni în ochii tuturor o certitudine, iar pe la sfârșitul toamnei doamna de Rosélis dădu naștere unei fete, care fu crescută în castel.

Cu ce mulțumire strânse ea la inimă acest copil atât de dorit, pe care se rezema fericirea întregii sale vieți, și care trebuia să întrunească toată afecțiunea sa.

— O să mă iubești, îi zicea dânsa, da, tu va trebui să-mi fi recunoscătoare pentru îngrijirile, pentru dragostea mea; voi trăi numai pentru tine, și nu-mi va fi teamă că părăsirea și insulta vor fi plata devotamentului meu. În sfârșit, e în lume o ființă care mi-e înălțuită prin cele mai sfinte legături și a cărei copilărească fericire va fi de ajuns, sper, pentru fericirea mea.

Era natural ca în mijlocul marii sale fericiri, să-și amintească de acela căruia i-o datora. Se gândi, deci, la fericirea pe care ar simți-o Leon, dacă ar putea să vadă copila, iar această idee îi aminti promisiunea făcută de a-i anunța nașterea copilului. Negrul fu trimis îndată la Paris pentru a comanda inelul, dar totodată el se interesă la ministerul de război de orașul unde era regimentul lui Leon și plecă repede pentru a duce acest ultim mesaj. Trebuia să i-l dea în mână și să plece imediat fără să lase domnului de Preval timpul de a-i pune o singură întrebare. Iar negrul îndeplini în tocmai ordinele stăpânei sale.

CAPITOLUL VI

Leon, care văzuse cu emoție apropiindu-se luna noiembrie, se întorcea într-o dimineată de la instrucție trist și visător. Când tocmai intra pe poartă auzi îndărătul său pasul unui cal. Se întoarse repede, recunoscându pe negru și dădu un țipăt de surprindere și de bucurie. Negrul se apropie fără să coboare de pe cal.

— Iată, ce am fost însărcinat să-ți dau, zise el înmânându-i o cutie pecetluită.

Apoi, întoarse calul și dispăru. Leon uimit îl urmărea cu ochii și numai văzând cutia în mână se convinse că nu avusese o vedenie. O deschise cu nerăbdare și văzu că ea nu conținea decât jumătatea unui inel, făcut ca o verighetă, pe care era scris 22 noiembrie 18... și care era înfrumusețat de o piatră de smarald. „O fată, strigă Leon. Sunt tată! Și nicio scrisoare, niciun cuvânt! Iar își bate joc de mine?... De-acum nu voi mai auzi vorbind de ea! Dar cine e ființa asta neînțeleasă care se joacă astfel cu soarta mea, care înlănțuie până și viitorul meu... Și mereu nevăzută mă caută în fundul acestei provincii și după ce mă găsește, mă părăsește astfel după bunul ei plac? Nenorocit bal! Funestă înlănțuire!...”

Și spiritul său agitat întorcea pe toate fețele aceste reflecții, fără să le poată face mai satisfăcătoare.

Un an lung se scurse astfel. În apropierea primăverii următoare, începură să circule zvonuri de război. Se

vorbea de o expediție în Spania și militarii, gândindu-se la avansare și glorie, se bucurau că scapă de repaus.

Leon, mai ales, obosit de amintirile sale și de neactivitatea care le nutrea, aștepta cu nerăbdare semnalul luptelor. Dar care nu-i fu mirarea când într-o zi primi o telegramă de la ministerul de război, care conținea numirea sa ca aghiotant al generalului și ordinul de a pleca numaidecât la Paris, lângă acest ofițer superior.

Leon care nu-l cunoștea pe general și nu credea să aibă vreun protector pe lângă el, nu înțelegea de la cine putea să-i vină această numire, dar de câtva timp nu i se întâmplau decât lucruri extraordinare...

Aceasta îl umplu de bucurie și de speranță. Poate că necunoscuta sa își avea partea ei de „vină” în acest eveniment... În acest caz, ar avea o șansă de a-i descoperi numele și locuința. În sfârșit, se va întoarce la Paris și, cu toate că trebuia să stea puțin, vreo întâmplare favorabilă putea să-l ajute în căutările sale.

Iată-l deci pe Leon în capitală, foarte bine primit la general, care-l instalează în casa lui și îl pofti la masă. La început mulțimea ocupațiilor nu-i permise să facă cercetări, a căror inutilitate o știa de altfel, dar după câtva timp, apreciat de șeful său și devenit aproape favorit, îndrăzni să-l întrebe cine era persoana căreia îi datora acest post onorabil. Generalul îi spuse atunci că recomandăția domnului de B. însărcinat cu personalul din armată, și amintirea purtării distinse pe care o avusese în campaniile precedente, îl hotărâseră să-l ceară ca aghiotant.

— Asta mă face să mă gândesc, continuă el, că ar fi bine să-i faci o vizită de mulțumire. În curând mă voi prezenta la el și, dacă vrei, te voi lua cu mine.

Leon, cu toate că era înșelat în speranțele sale, primi cu recunoștință, și după câteva zile generalul îl conduse în trăsură sa la domnul de B.

O societate destul de numeroasă era întrunită în

salon și doamna de B., după ce aranjase câteva partide de joc, venise să-și reia locul lângă foc, în mijlocul unui mic cerc de trei sau patru femei. și tot atâți bărbați care discutau cu multă veselie, când Leon fu prezentat. Dar în zadar căută să afle de la dânsa ceea ce dorea. După câteva cuvinte ceremonioase doamna de B. reluă conversația pe un ton general, rugând pe unul dintre domni să continue anecdota pe care o începuse, iar Leon înșelat în așteptările sale fu silit să asculte ca și ceilalți.

Povești hazlii sau stranii se derulau de câțva timp, când doamna de B., voind să facă să strălucească pe rând pe fiecare din oaspeți, se întoarse spre Leon și îl întrebă surâzătoare, dacă în timpul războaielor sale nu i se întâmplase vreo aventură demnă de povestit. Leon, cu spiritul său preocupat de aventura trăită, o povesti, punând-o pe seama unui ofițer din regimentul său și îi dădu cu atât mai mult farmec, cu cât era dominat de subiectul respectiv.

Îndată ce isprăvi de povestit, o discuție vie începu asupra acestui bizar capriciu de independență.

Femeile condamnă cu o dreaptă severitate, imprudența de neiertat a acestei doamne, care se expune cu atâta ușurință și care-și sacrifică datoriile unui gust de independență nemărginit.

Bărbații găseau că purtarea sa dădea dovadă de caracter, de imaginație, că-și executase planul cu spirit de tărie, și că trebuie să fie o femeie încântătoare. Toți ar fi dorii să fie în locul ofițerului, dar toți ziceau că nu s-ar fi lăsat să fie jucați așa, și că niciun jurământ nu i-ar fi putut împiedica s-o descopere și s-o supună pe frumoasa fugară.

— Într-adevăr – zise cu asprime o damă cam în etate – nu era nevoie de multă delicatețe cu o persoană care se respecta atât de puțin pe sine însăși.

— Mărturisesc, reluă o prea frumoasă femeie care stătea lângă sobă, că e imposibil să-i dai dreptate, dar trebuie să credem cel puțin că motive puternice făcuseră

să se nască această aversiune pentru a doua căsătorie, apoi dragostea de mamă a făcut restul, și care e acela dintre noi, care mângâind un copilăș care-i zâmbește, nu găsește în inima sa o scuză pentru orice greșeală făcută în numele acestui sentiment.

— Sunteți de acord, cel puțin, zise Leon, că i-a făcut o păcăleală dureroasă bietului ofițer?

— Ce rău așa mare i-a făcut? reluă pe un ton ușor frumoasa doamnă.

— Ce rău? zise Leon cu aprindere. Așadar, nu e nimic faptul că e urmărit fără încetare de amintirea unei femei încântătoare ale cărei farmece l-au umplut de dragoste și a cărei posesie l-a îmbătat, și care se ascunde cu încăpățănare de el și de dragostea sa? Care pare a nu-i fi înflăcărat inima, decât pentru a-l prizoni cu regretele sale și care nu păstrează decât vagi raporturi cu el pentru a-i întreține speranțe ce nu se vor realiza niciodată! E soț, e tată... Și poate nu-i va cunoaște niciodată pe soția și pe copilul său. Nu știa nici unde trăiesc, pe când el, supus unei supravegheri nevăzute, e căutat, găsit, se dispune de existența sa. Îi sunt impuse datoriile, e mai nenorocit decât cel din urmă dintre muritori și nu va îi răsplătit cu această fericire casnică ce aparține tuturor afară de dânsul!

— Cam exagerezi, căci în definitiv, de ce nu s-ar însura?

— Vai! Dar cum să poată? Admițând că timpul va șterge, în sfârșit, impresia prea profundă a fericirii trecătoare, mai este el liber? Atât timp cât aceea pe care o iubește e liberă, se poate el însura? Și dacă aversiunea ei pentru căsătorie va dispărea, dacă într-o zi va putea obține mâna ei, ce ar face atunci dacă ar fi însurat?

— E multă delicatețe în sentimentele ce-i atribui, zise doamna, fixând asupra lui Leon o privire plină de duioșie și de interes.

El fu mirat și continuă cu o căldură crescândă:

— Și acest inel, împărțit între el și copilul său, nu e

un lanț care-l leagă pe vecie? În orice situație ar fi el copilul va veni să-i ceară dragostea și îngrijirile lui de tată. Și pentru a pune vârf acestei situații unice, nu poate să spere să-și regăsească copilul decât pierzând-o pe mama lui! Prima vedere a acestei ființe iubite va fi o probă că o alta și mai iubită nu mai trăiește și numai cu prețul fericirii de a fi soț o poate obține pe aceea de a fi tată!

Vocea lui Leon tremura pronunțând aceste cuvinte, și o lacrimă îi lucea în gene.

— Într-adevăr, dragul meu Preval, zise generalul surâzând, ai făcut un tablou atât de patetic din situația acestui tânăr, că mă simt ispitit să cred că l-ai făcut după natură.

Doamna de B. văzând încurcătura și emoția lui Leon, se grăbi să schimbe vorba. El ședea în picioare lângă cămin, aproape de doamna cea frumoasă. După câteva momente de tăcere ea îi zise cu blândețe:

— Ne-ai făcut să ne interesăm mult de prietenul dumitale, ar fi imposibil să faci cineva mai exact un tablou al sentimentelor sale.

— Cel puțin, doamnă, el e perfect adevărat, dar războiul care începe va fi o distracție pentru tristețea sa ca și speranța că va termina cu glorie o viață ce nu mai are nicio perspectivă de fericire.

— Ce spui! zise frumoasa femeie. Ah! Dumneata trebuie să cauți a-i îndepărta această grozavă idee, dacă ai oarecare influență asupra lui, trebuie să-i spui că e de datoria sa să trăiască pentru copilul său...

— Și de ce ar recunoaște niște datorii fără răsplată? Ce drept au asupra vieții sale acei care au otrăvit-o? Dar o bombă... o bombă aranjează niște lucruri... zise el cu un zâmbet melancolic.

În acest moment generalul îl chemă. Ei își luară rămas bun și fură petrecuți cu urări de glorie și întoarcere fericită.

— Tânărul acesta e foarte interesant, zise doamna de

B. după ce plecară. E o figură fermecătoare, un suflet ales și ar fi păcat să moară în Spania.

CAPITOLUL VII

Din acel moment, doamna de Rosélis (căci ați înțeles că ea era frumoasa doamnă) nu mai putu să-și regăsească nepăsarea liniștită, indiferența mândră pe care credea că o va păstra întotdeauna.

Ea măsura, în sfârșit, puterea și primejdia greșelii sale, după severitatea cu care o judecaseră femeile, pe când glumele ușuraticе ale bărbaților o făceau să vadă cât datora delicatității lui Leon. Aceste reflecții sporiră cu mult stima ei pentru dânsul și regretul că a făcut nenorocirea unui om care o adora, și pe care nu se putea opri de a-l găsi vrednic de iubire. Simțea un amestec de pericol și de glorie atât de puternic asupra inimii femeilor, iar grija, în sfârșit această hrană a amorului, făcea ca totul să se unească pentru a trezi în inima sa sentimente noi pentru dânsa.

Muncită de dorul de a-și revedea copilul și a-și regăsi singurătatea, nu mai avea altă grijă decât aceea de a pleca.

La vizita de adio pe care i-o făcu doamnei B., află că generalul X și plăcutul său aghiotant trebuie să fie aproape de Spania unde ostilitățile începuseră. Inima i se strânse la aflarea veștii și un fel de nerăbdare dureroasă o readuse acasă pentru a grăbi preparativele de plecare.

Dar ce deosebire între starea sufletească în care se

găsea acum și aceea cu care venise la începutul iernii, când cedase stăruințelor doamnei de Gernancé, hotărându-se să vină să petreacă la Paris.

Fericită, liniștită, în floarea vârstei și negândindu-se decât la plăceri, își poate închipui oricine cu ce grabă, o văduvă frumoasă și bogată, fu primită în societate, unde frumusețea e un merit atât de mare. Casa doamnei de B. fiind printre acelea în care Elinor fu prezentată și cum domnul de Gernancé era foarte bun prieten cu bărbatul acestei doamne, când primele știri de la război începură să circule, Elinor se gândi să se folosească de o astfel de legătură pentru a-i procura lui Leon un post mai puțin periculos. Ea îi spuse deci domnului de Gernancé că familia acestui tânăr o rugase să intervină pentru dânsul și ceru numai să nu fie numită în această afacere.

Dorința sa fu împlinită, iar apoi întâmplarea aduse acea întâlnire care schimbă dintr-odată toată viața sa.

Doamna de Rosélis luă drumul Turenei, îngrijorată și gânditoare, muștrându-se de a fi făcut o faptă la ale cărei consecințe nu se gândise. Imaginația ei vie îi arăta toate grozăviile care i se puteau întâmpla lui Leon și inima i se înduioșă la tristele imagini ce-și făurea.

Negrul rămas la Paris, trebuia să-i trimită mereu știri din Spania, de care începuse să se intereseze foarte mult.

Revăzându-și fetița ea simți că i-a devenit și mai dragă și i se părea că vede pe figura ei o asemănare pe care nu o luase în seamă până atunci.

Mai singuratică ca oricând, doamna de Rosélis petrecu vara urmărind cu interes progresele acestui copil iubit: fiecare lună aducea o drăgălășenie nouă, un pas înainte în inteligența sa. Elinor era încântată, dar uneori simțea nevoia să aibă lângă sine pe cineva cu care să-și împartă entuziasmul său de mamă.

„E trist, își zicea dânsa, că nu am pe nimeni cu care să vorbesc despre fericirea mea... care să o simtă ca și

mine! A, fără îndoială – zicea ea cu un suspin pe care orgoliul său îl înăbușea îndată, numai un tată ar simți atâta plăcere la aceste copilării... Și cine știe dacă după asta, acest despot mândru, nu m-ar contrazice în educația copilului, dacă severitatea lui... A nu, Leon n-ar fi un despot. Privirea lui e dulce, zâmbetul său drăgăstos... El ar fi un tată bun”.

Apoi se gândea că el era departe, expus la toate pericolele războiului, că voia să moară, că era poate mort!

Și doamna de Rosélis scria negrului pentru a avea știri din Spania, iar liniștea nu-i revenea decât aflând că domnul de Preval era în cutare sau cutare oraș și că era sănătos.

La apropierea iernii, prietenii săi care nu pricepeau ce farmec o reținea atâta timp în singurătate, îi scriseră să se grăbească să vină la dâșii. Neputându-se hotărî s-o părăsească pe mica Leonia, pe care o iubea în fiecare zi mai mult, și neîndrăznind încă să facă cunoscută doamnei de Gernancé existența acestui copil, ea amâna sosirea sub diferite pretexte.

De-abia, în cursul lunii ianuarie veni la Paris. Dar petrecerile strălucite, societățile plăcute care o încântau anul trecut nu mai aveau acum niciun farmec și îi părură insipide și obositoare. Se întorcea acasă obosită, nemulțumită, se simțea singură și începea să se gândească că aceasta independență din care își făcuse suprema mulțumire, era obținută cu un preț prea mare.

Obosită de omagiile indiscrete ale unei mulțimi de admiratori care se simțeau încurajați de faptul că nu era căsătorită, își zicea că ar fi fost poate mai bine să se lege de unul singur pentru a scăpa de ceilalți. Începu să creadă că în societate, o femeie frumoasă și plăcută avea nevoie de un protector, care s-o facă respectată. Și fără să bage de seamă, amintirea lui Leon nu-i mai era atât de indiferentă.

Deodată, se răspândi zvonul că o bătălie în care

fuseseră mulți morți și răniți avusese loc în Spania.

Elinor plină de grijă și de presimțiri triste alergă îndată la doamna de B. Se vorbea tocmai de chestiunea care o interesa, dar cât fu de emoționată, când după ce citase mai mulți ofițeri morți, doamna de B. îi zise:

— Îți amintești doamnă de aghiotantul generalului care ne povestea o istorie atât de extraordinară? Ei bine a dispărut în timpul bătăliei. N-a putut fi găsit nici printre vii, nici printre morți.

Un țipăt fu singurul răspuns al Elinorei, dar din fericire pentru ea începuse o lungă discuție asupra acestui eveniment. După ce ascultă în liniște păreri care mai de care mai pline de disperare, doamna de Rosélis se retrase repede, și simți, în sfârșit, că cu toate prevederile sale, un om avea puterea de a-i tulbura fericirea și de a-i influența viața.

Ea mai șezu aproape o lună la Paris, sperând mar eu că va afla știri mai bune, dar neaflând nimic care să lumineze întinericul ce acoperea soarta lui Leon, se hotărî să se întoarcă în Turena.

În zadar, doamna de Gernancé mirată de tristețea ei, îngrijorată de sănătatea sa și temându-se ca singurătatea să nu-i agraveze starea, voi să se opună la plecare. Elinor plecă... dar grija și regretul o însoțiră. Vederea fiicei sale nu făcea decât să i le sporească.

„Ea nu mă mai are decât pe mine, își zicea dânsa, și acel care ar fi putut să mă înlocuiască într-o zi, poate nu mai există”.

Fiecare curier era așteptat cu nerăbdare, dar timp de aproape două luni, nu-i aduse nicio noutate despre soarta lui Leon.

CAPITOLUL VIII

Într-o seară ea ședea în fundul parcului, distrându-se cu zburdălniciile micuței sale Leonia și visând la acel a cărui imagine îi era vie, când auzi vocile confuze ale servitorilor săi care o căutau.

— Doamna, zise unul dintre dâșii, este în parc cu fiica sa.

— Fiica sa? reluă cu surprindere vocea pe care Elinor o recunoscuse a fi a doamnei de Gernancé, care apăruse peste câteva momente.

Cele două prietene se îmbrățișară.

— Scumpa mea Elinor, zise doamna de Gernancé, n-am putut să rezist grijii; scrisorile dumitale deveneau atât de rare și de scurte, găseam în ele o melancolie atât de adâncă încît am vrut să constat eu însămi starea dumitale. Vin pentru câteva momente să-ți împart și să-ți înveselesc, dacă voi putea, singurătatea.

În timp ce Elinor îi mulțumea călduros de această dovadă de prietenie, doamna de Gernancé se uita cu mirare și curiozitate la acest copil pe care servitorii îl tratau ca pe fiica stăpânei lor și care, în limbajul său copilăresc, o chema mereu pe mama sa.

Când intrară în casă, doamna de Rosélis zise surâzând:

— Văd mirarea dumitale și-ți ghicesc curiozitatea. Da, draga mea prietenă, am putut avea un secret pentru

dumneata, un secret pe care n-am îndrăznit să ți-l mărturisesc, dar mâine vei ști tot și această știre te va face să afli. În același timp, cauza tristeții mele.

Cu toată oboseala drumului, doamna de Gernancé abia dacă dormi, atât era de curioasă să afle acest mister din care nu putea pricepe nimic; a doua zi se sculă de dimineață și se duse la Elinor; și amândouă coborâră în parc pentru a putea vorbi în liniște. Doamna de Rosélis mergea în tăcere lângă amica sa, destul de încurcată de mărturisirea pe care avea să o facă.

În sfârșit, ea începu astfel:

— Nu mai e timpul, draga mea, să-ți ascund un secret pe care voiam să ți-l destăinuiesc de mult, dar nu îndrăzneam fiindcă eram sigură că nu mă vei aproba... Dar, în sfârșit, trebuie să ți-o mărturisesc... copilul pe care l-ai văzut ieri e fiica mea. Am vrut să fiu mamă, fără să pot consimți a purta încă o dată un jug a cărui teribilă greutate am simțit-o.

Doamna de Gernancé nu-și putu reține un țipăt de mirare, dar fără să-i lase timpul de a vorbi, Elinor continuă cu descrierea planului riscant pe care-l făurise în timpul călătoriei pe mare și a mijloacelor de care se servise pentru a-l executa.

Ea ajunsese în sfârșit, la nașterea fiicei sale; când prietena sa o întrerupsese cu vioiciune:

— Câtă grijă, zise ea, și câtă prudență pentru a face o nebunie! Cum de te-ai expus? Să-ți compromiți astfel reputația, existența în societate! Și pentru ce atâtea sacrificii? Pentru o fericire care se ascunde și nu îndrăznește să se arate? Iată, unde te-a condus excesul unui procedeu nebunesc! Sedusă de imaginația dumitale ai îmbrățișat cu pasiune o himeră care te-a făcut să preferi adevăratelor bunuri ale vieții, trista ușurință de a-ți satisface un capriciu. A... crede-mă! Apropie-te cât mai curând de tatăl acestui drăgălaș copil, nu-l mai lipsi de protectorul său natural, nu te lipsi nici dumneata de farmecul amorului și de o dulce

intimitate.

— Vai! Aceasta nu mai e în puterea mea, zise doamna de Rosélis. Ascultă cum am fost pedepsită de greșelile de care mă dojenești.

Atunci ea îi reaminti de acel tânăr aghiotant, despre care se vorbise atât la doamna de B. și pe care îl regreta încă toată lumea.

— Ce-ai făcut Elinor? strigă doamna de Gernancă. Cât te plâng! Vezi, această imprudență ți-a distrus pacea inimii, calmul zilelor frumoase și, printr-o pedeapsă justă, nici nu le mai poți repara!... Așadar, femeie, fără să fii soață, mamă, fără să îndrăznești să porți acest nume – viața dumitale va trece roșind de cel mai natural sentiment... cel mai respectabil!

Și dumneata atât de frumoasă, de admirată, acoperită de darurile naturii și ale averii, te-ai lipsit de fericirea de care se bucură și cea din urmă dintre femei, această fericire atât de dulce de a avea bărbatul și copilul tău. Dar asta nu e totul. Citesc în inima dumitale, în zadar orgoliul vrea s-o ascundă, inima nu mai ți-e liberă, ea e dată, iubești!

La aceste cuvinte doamna de Rosélis își ascunse obrazul în mâini, lacrimile îi năvăliră în ochi.

— Draga mea Elinor, zise cu bunătate doamna de Gernancă strângând-o în brațe, simt în plânsul dumitale că-ți sunt prea prietenă pentru a te condamna. Nu te mai lăsa pradă unor regrete care nu unt poate fără leac. Să sperăm că Leon trăiește și că totul se va repara.

La aceste cuvinte lacrimile Elinorei se opriră.

— Să se repare? zise ea cu mândrie. Nu, draga mea, nu cred să consimt așa de ușor la ceea ce numești dumneata o reparație. Am făcut o greșală, ce-i drept, dar nu din slăbiciune, am făcut-o din voință, după o lungă reflecție asupra necazurilor pe care le voi avea de suferit. Plâng, desigur, soarta unui om interesant, căruia i-am turburat și poate scurtat viața, nu voi fi fericită decât aflând că trăiește, dar să renunț la

libertatea mea, să fac să se creadă prin această întoarcere că sunt slabă sau nestatornică, nu voi consimți niciodată...

Doamna Gernancé văzu că nu era încă momentul să schimbe ideile amicei sale, dar din acea clipă Leon deveni subiectul obișnuit al conversației lor și Elinor, vorbind mereu de el, mărea fără să-și dea seama înclinarea inimii sale.

Din parte-i, doamna de Gernancé, îi zugrăvea tabloul seducător al fericirii de care se bucura și o asigură că va putea fi și ea astfel. Elinor înduioșată, zguduită, zâmbea la sfaturile prietenei sale, apoi revenind la visul său de libertate, nu dorea să renunțe la el, de vreme ce îi sacrificase atâtea până atunci.

Dar totdeauna cele două prietene erau de acord asupra dorinței ca Leon să se întoarcă.

Elinor și doamna de Gernancé fiind într-o zi împreună și vorbind despre subiectul lor favorit, li se anunță că servitorul unui călător, care trecea pe șosea, se ruga cu stăruință pentru stăpânul său, care fiind bolnav, leșinase în trăsură.

Doamna de Rosélis, dădu numaidecât ordin să i se dea toate îngrijirile și împinsă de un sentiment de compătimire, firesc la o femeie, se duse ea însăși, însoțită de prietena sa, lângă bolnav, care fusese scos din trăsură și întins pe iarbă, palid, nemișcat și plin de sânge.

Servitorul său, disperat, țipa și plângea că rana se redeschisese și că stăpânul său era pierdut.

Doamna de Rosélis sosită în acel moment, de abia își aruncase ochii pe corpul nemișcat al bărbatului și dădu un țipăt, ascunzându-și capul la sânul prietenei sale.

— El este! zise ea cu voce înăbușită. A venit să moară sub ochii mei!

— Pentru Dumnezeu, spuse încet doamna de Gernancé. fă-ți curaj, vezi să nu te trădezi.

Aceste cuvinte o treziră pe Elinor; ea simți tot

pericolul situației în care se afla și, strângându-și forțele care era gata s-o părăsească, dădu ordin să fie transportat rănitul în castel.

CAPITOLUL IX

Deschizând ochii, Leon se văzu culcat pe un pat lângă care un doctor care-i pansase rana, îi dădea îngrijirile necesare. Servitorul său, pe care-l întrebă, voi să-i spună, în câteva cuvinte, ce se întâmplase, dar doctorul îl opri recomandându-i tăcere și odihnă.

Doamna de Rosélis care aștepta cu nerăbdare vești de la bolnav, află cu îngrijorare că pierderea de sânge fusese foarte mare și că dacă febra se va declara, era de temut că Leon n-o va putea suporta. Îi trebuia cea mai mare liniște, din care cauză se luă hotărârea ca doamnele să nu intre în odaia lui. Ele se vor mulțumi să vegheze ca bolnavului să nu-i lipsească nimic.

A doua zi, Elinor, care chemase servitoarele înainte de a se fi făcut ziuă, încremeni de groază aflând că frigurile începuseră în timpul nopții. În curând, începu și delirul.

Atunci, mirată ea însăși de disperarea sa, simți cât îi era de scump Leon și își mărturisi că fără el n-ar putea fi fericită. Nu mai avea nici orgoliu, nici idei zadarnice, un singur gând o cuprindea, acela al pericolului în care fie afla și care îi umplea sufletul. Doamna de Gernancé, temându-se ca neliniștea sa să n-o trădeze, cu multă greutate o putu împiedica să intre în camera bolnavului, în ziua aceea. În noaptea următoare însă, când toți erau culcați, în mijlocul unei tăceri solemne, care face durerea și mai vie, grijile mai copleșitoare, Elinor,

nemaiputând rezista neliniștii, se sculă, ieși în salon și se duse drept la ușa lui Leon, ca să asculte ce se petrecea înăuntru. Acesta era în delir și vocea lui înăbușită și tremurătoare sosea uneori până la dânsa.

Nemaiascultându-și decât disperarea, ea deschise ușa și intra.

Doctorul adormise. La lumina slabă a candeliei, ea recunoscuse figura lui frumoasă, atât de bine săpată în amintirea ei... dar ochii lui erau ficși, obrații aprinși, iar răsufierea înăbușită ridica cu greutate plapuma prea grea... Elinor căzu într-un fotoliu lângă ușă, ascunzându-și în mâini fața scăldată de lacrimi.

Zgomotul ușor pe care-l făcuse, îl deșteptă pe Leon dintr-o ațipire momentană.

— E ea? zise el. Va mai veni? O să mor!... S-o văd în sfârșit! Spune-i că mor! Dar unde a-o găesc?... Am pierdut-o... pentru totdeauna!...

El se opri. Apoi începu din nou.

— Fiica mea... să mi se aducă... Când mor poate să mi se refuze de a-mi vedea copilul? Biet copil!... Nu-l mai căuta pe tatăl tău! Nu mai ai tată!... El n-a putut să te binecuvânteze măcar în ultimele momente!...

La aceste cuvinte Elinor nu-și mai putu reține hohotele de plâns.

Leon tresări, întoarse puțin capul, dar ochii săi ficși nu deosebeau nimic.

— Ce înseamnă – zise el – acest colț misterios? Cine e pe această canapea? Ești tu, tu, iubita mea?... Tu, aceea pe care o caut?... Tu mă lași la picioarele tale? Te lași în brațele mele! Dar masca asta... scoate... scoate masca... Ce, vrei iar să fugi? Nu... nu-mi vei scăpa!

În același timp el se forță să se ridice.

— Leon, strigă Elinor alergând către pat, Leon oprește-te!

El o privi cu un aer mirat, nesigur, apoi zise după un moment de tăcere:

— Cât sunt de zdrobit!... Ridică-mi capul!... Ah! Dac-

aș putea să dorm...

Atunci medicul, care se deșteptase la strigătul Elinorei, se apropie pentru a-l susține pe bolnav, dar el se întoarse și lăsând capul să-i cadă pe sânul Elinorei, fu cuprins de un somn mai liniștit.

Puțin după aceasta, doamna de Gernancé intră îngrijorată de prietena sa. Ea se sculase înainte de a se face ziuă și: negăsind-o în cameră, alergă spre odaia bolnavului și se opri în ușă, impresionată de tabloul ce i se oferea înaintea ochilor: Leon rezemat de sânul Elinorei, care sta pe marginea patului, nemișcată, cu capul plecat peste capul amantului său, căznindu-se în zadar să-și stăpânească lacrimile ce-i șiroiau din ochi.

Doamna de Gernancé se apropie de pat.

— Ce faci aici Elinor? zise dânsa încet. Ce imprudență!...

— Lasă-mă, îi răspunse prietena sa. Nimic nu mă va smulge de lângă pat, până ce nefericitul acesta nu va fi scăpat sau... Să se știe că-l iubesc și că sunt a lui, asta ar fi pedeapsa ce mi se cuvine pentru greșeala mea. Ah! Să-l văd scăpat, ce-mi pasă de rest?

Teama de a-l deștepta pe bolnav le făcu să tacă, și somnul lui Leon continuă tot atât de calm și de adânc.

El dormise câteva ceasuri, când întredeschizând ochii, privirea lui căzu asupra Elinorei care căuta să-i pună capul binișor pe pernă. El închise ochii și îi deschise iar.

— Unde sunt? zise cu o voce slabă, și văzându-se în brațele unei femei, care nu părea să fie o simplă infirmieră, făcu o mișcare pentru a o ajuta să se ușureze de sarcina corpului său. Ochii săi, în care nu se mai citea rătăcirea, ci mirarea și îndoiala, urmărind pe Elinor până după perdeaua unde căuta să se ascundă.

— Visez oare? zise el, sforțându-se. Această figură, am mai văzut-o. Ah! Doamnă să cred...

— Mă recunoști? zise ea cu groază și roșindu-se peste măsură.

— V-am mai văzut o dată cred, la doamna B., dar o

singură dată e de ajuns pentru a-mi aduce aminte totdeauna! Și marii săi ochi languroși o priveau fix.

— Tăcere! Tăcere! Nu vorbi nimic... ți s-a ordonat liniștea cea mai adâncă. Taci, nu te mai gândi la nimic, speră și dormi!

Doctorul, care sosi curând, spuse că acest lung somn dăduse cele mai bune rezultate, iar dacă febra nu se va mai întoarce în noaptea următoare, bolnavul putea fi considerat ca salvat.

Pe când medicul vorbea, Elinor, de abia respirând, simțea în inimă cuvintele mângâietoare, bucuria pe care n-o mai putea stăpâni, readucându-i pe obrajii umezi și păliți o culoare fragedă.

Când sosi seara, nimic n-o putu împiedica de a se instala într-un colț al camerei lui Leon, pentru a aștepta mult temutul acces. Acesta nu se ivi, noaptea trecu cu bine și a doua zi, doctorul declară că nu mai era niciun pericol, dar crezu de datoria sa, să o prevină pe doamna de Rosélis, că va fi o convalescență lungă, și că ar fi un real pericol să se transporte bolnavul înainte de închiderea răni.

Elinor, forțându-se să arate doar o vie compătimire, palpită de bucurie la gândul că în tot timpul ăsta, într-o intimitate dulce, ea nu se va ocupa decât de Leon și îl va face fericit după ce îi redase viața.

În curând, el putu să-și exprime recunoștința plăcutei sale gazde, pe care își închipuia că o mai văzuse doar o singură dată. dar a cărei frumusețe, bunătate și simțire i se întipăriseră în minte.

Cele două prietene ședeau mai tot timpul lângă bolnav, îl distrau, ascultau muzică, era ca și Bayard îngrijit de cele două surori, dar chiar mai bine. Elinor atentă, îi ghicea și-i îndeplinea orice dorință. Știa totdeauna să găsească o vorbă bună și îl înconjura cu mii de mici îngrijiri, a căror binefacere o simți, fără să le bagi de seamă.

Atunci Leon le povesti, cum grav rănit în Spania, într-

o bătălie sângeroasă și rămas pe câmpul de luptă, o femeie înduioșată de tinerețea lui îl scăpase de la o moarte sigură, luându-l la dânsa și dându-i cele mai călduroase îngrijiri.

Începuse să se întremeze, când o trupă de soldați spanioli, îl sili s-o părăsească repede pe binefăcătoarea sa, pentru a nu le cădea în mâini.

Sosind la Bayona, după ce trecuse prin mii de pericole, nerăbdarea nedându-i pace să aștepte o vindecare deplină, plecase mai departe și oboseala drumului cauzase accidentul căruia îi datora o ospitalitate atât de generoasă.

Aceasta fu povestirea lui și Elinor înțelese atunci lunga nesiguranță care domnise peste soarta sa.

CAPITOLUL X

În acest timp micuța Leonia, era singura în drept să se plângă de sosirea acestui nou oaspete. Ea era îndepărtată cu grijă de camera bolnavului unde veselia sa ar fi fost prea zgomotoasă.

Elinor simțea un fel de rușine să i-o arate lui Leon, fiindu-i frică ca el să nu ghicească cât îl iubea. Dar copila obișnuită să nu se dezlipească de lângă dânsa, o căuta mereu.

Într-o zi, Leonia, găsimd ușa camerei bolnavului întredeschisă, o împinse binișor și băgă înăuntru drăgălașul său cap. Privirea ei îngrijorată și curioasă; se fixă asupra acestui străin pe care nu-l mai văzuse. Leon o văzu și scoase un strigăt de mirare:

— A cui este copilul ăsta drăguț?

Fata fugi, dar mama sa, cu inima bătând, cu roșeața rușinii pe frunte, o chemă, și luând-o în brațe, o puse pe genunchii lui Leon.

În prada amintirilor și a presimțirilor necunoscute, el o privea cu dragoste, o acoperea de sărutări și întrebă, cu o voce mișcată, ce vârstă are.

Elinor încurcată, crezându-se descoperită îi dădu un an mai mult.

— Aș fi crezut-o mai mică, zise Leon suspinând și căzând pe gânduri.

Copilul uitându-și frica, nu mai voia să se dea jos de

pe genunchii noului său prieten, iar el nu se putea decide să-o depărteze.

— Trebuie totuși să vă despart, zise Elinor zâmbind, căci emoția în care te văd, mă face să regret că ți-am adus-o.

— Ah! Dac-ați ști doamnă tot ce-mi amintește!

— Da. Bănuind că ești chiar dumneata eroul unei întâmplări pe care ne-ai povestit-o la doamna de B., aș putea să ghicesc.

— Da, eu sunt acel care înșelat de aceea care părea că mă alesese, credincios totuși amintirii sale, plâng umbra ei, urmăresc o himeră zadarnică... cu care n-am putut muri și nu mai pot trăi fericit.

Elinor de-abia își mai ținea plânsul.

— Așadar o iubești încă!

— Nu știu dacă o mai iubesc sau dacă sunt atât de slab pentru a o mai iubi, dar vorbele ei, momentele pe care le-am petrecut lângă dânsa, grațiile și chiar capriciile ei, totul mi-a rămas întipărit în minte... Ea mi-a veștejit sufletul, mi-a întunecat viața!

— Ah – zise Elinor cu-un accent înduioșat – atâta credință merită să fie răsplătită! Cred că într-o zi, mișcată și supusă la rândul ei, va veni să-și repare greșeala și să-și ceară iertare.

— Niciodată... De trei ori această femeie orgolioasă, nesimțitoare, nu s-a ostenit să-mi scrie un cuvânt de amintire. Cu siguranță că s-a întors în India, în America, cine știe unde! Ea triumfă acum și își râde de prostia mea... Ah! Vreau s-o uit... De câțva timp simt chiar că îmi va fi cu puțință, și poate – adăugă el cu un ton mișcat – o voi uita mai curând decât îmi închipui!

— O vei uita, Leon!

Aceste cuvinte fură spuse cu un ton de muștrare atât de dulce, încât Leon se uită la dânsa. Ochii săi erau umezi.

— Ah! Doamnă... reluă el după un moment de tăcere, cât mi-e de prețioasă atenția dumitale!... De ce nu are ea

sufletul, simțirea dumitale vibrândă... Aș fi fericit acum... Fiica mea, poate drăguță ca a dumitale, ar fi pe genunchii mei.

Și ridicând spre Elinor ochii săi plini de visare, șopti:

— Mama ei, lângă mine, înduioșată și ea...

— Amintirile și emoțiile acestea nu-ți fac niciun bine, zise Elinor tremurândă și luând copilul – trebuie să te despart de ea...

— Iertați-mă, doamnă, că am visat o clipă... De ce vreți să mă deșteptați atât de iute?...

Fără a mai îndrăzni să-l asculte, Elinor fugi cu fetița și se duse să-i spună totul doamnei de Gernancé.

Din acel moment micuța Leonia ședea mereu cu mama sa lângă convalescent, iar el o chema mereu și începuse s-o iubească cu pasiune.

Copila îi zicea „prietene” și îi făcea mii de drăgălășenii...

Leon era din ce în ce mai trist și mai visător.

În vremea aceasta sănătatea îi revenea văzând cu ochii; rana mergea bine, timpul care trecea atât de repede în momentele fericite adusese iarna cu luna decembrie.

Doamna de Gernancé, care vorbea mereu de plecare, declară că nu va mai putea să stea, și Leon cu vocea schimbată de efortul vizibilă pe care o făcea, îi ceru voie s-o însoțească.

Mirată de această hotărâre subită, doamna de Rosélis voi să-l oprească.

— Ah doamnă, zise el repede, lăsați-mă să plec; am gustat prea mult din această fericire periculoasă pentru mine; lăsați-mă să fug de dumneavoastră, de acest copil, și de îngrijirile dumneavoastră fermecătoare și de aceste zile prea scurte, lăsați-mă să mă cufund în singurătatea care trebuie să fie pentru totdeauna soarta mea.

— Dar trebuie să-l întrebăm pe doctor, dacă nu e niciun pericol...

— Sunt pericole de care nici doctorul și toată arta lui

nu mă pot feri... Soarta mea este să fug de tot ce este plăcut, de tot ce poate să lege și să placă!... Cu cât voi pleca mai repede cu atât mai bine!

— Ei bine draga mea – zise Elinor întorcându-se înspre prietena sa – îți încredințez pe cavalerul meu rănit dar să știi că porți răspunderea lui.

Leon, puțin cam surprins că era lăsat să plece atât de repede, ieși pentru a da ordine relativ la plecare.

Elinor îl urmărea cu ochii surâzând.

— Îmi vei explica – zise doamna de Gernancé care se uita la dânsa cu necaz – poți să-mi explici ce înseamnă acest nou capriciu? Această nouă comedie? Nu vezi că el fuge de dumneata, de frică să nu te iubească? Ce mai aștepți pentru a-i mărturisi adevărul, pentru a pune capăt unei nebunii, care durează de atâta timp? Simți plăcere să-l torturezi iarăși!

— Ah! Dragă mea, cât e de plăcut să fii propria-ți rivală, să simți că-i placi de două ori, sub două forme diferite! Îmi e credincios până și în necredința lui. Tot delicat, plin de cinste, fuge de mine pentru a nu mă trăda, m-a iubit mereu, nu mă iubește decât pe mine; cât sunt de fericită!

— Dar bietul Leon, când vrei să te ocupi și de fericirea lui? Spune-i cine ești Elinor și să plecăm împreună la Paris, unde veți desăvârși o legătură, care, sper că nu mai are nimic îngrozitor pentru dumneata.

— Nu, planul meu e făcut, pleacă tu cu el, eu nu voi întârzia să vă urmez.

— Elinor... Elinor! Iar romane, iar fantezie!

— Dragă mea, încă o singură dată, va fi ultima, ți-o jur!

Leon intră în acest moment. Era mișcat, agitat. Toate preparativele de plecare erau gata.

Doamna de Gernancé, nemulțumită de prietena sa, dar silită să-i cedeze, se duse să dea ordine pentru plecare, în momentul despărțirii curajul le lipsi însă la toți. Elinor, plângând, îl încredință doamnei de

Gernancé, pe bolnav, iar aceasta îi promise că îl va ține în casa ei și va continua să-l îngrijească.

Leon, galben, serios, stătea în picioare lângă trăsura, dând expresie recunoștinței sale cu tonul unui sentiment foarte viu. După un timp se îndepărtă, apoi reveni la mica Leonia care țipa văzând că-i pleacă prietenul.

Doamna de Gernancé se apropie de Elinor:

— E încă timp, îi zise ea încet.

Un moment ezitantă, doamna de Rosélis răspunse apoi;

— Nu, n-am decât un mijloc de a face această grea mărturisire.

Atunci, târând după dânsa pe Leon, doamna de Gernancé se urcă cu el în trăsura, care plecă imediat și dispăru la orizont.

CAPITOLUL XI

Recăpătându-și liniștea, Elinor simți că i-a devenit nesuferită această situație. Numai fericirea pe care o simțise deja, putea să-i satisfacă inima de acum înainte. Așa că nu mai avu alt gând, decât să-și reîntâlnească prietena și pe acel pe care-l privea, de acum înainte, ca pe soțul său.

Opt zile după plecarea lor, ea sosi în ascuns la Paris cu fiica sa. Doamna de Gernancé știa singură de această sosire. După o lungă convorbire, în care Elinor îi expuse modul tot cam romantic, în care se gândea să se facă cunoscută lui Leon, obținu de la amica sa să fie ajutată în această întreprindere care o fermeca și amândouă se despărțiră, după ce stabiliseră ceea ce trebuiau să facă.

Balurile la Operă reîncepură și doamna de Gernancé îl rugă într-o seară pe Leon să o însoțească la bal. El refuză la început cu o vehemență la care ea nu se aștepta. Acest loc, în care avusese slăbiciunea să se lase încurcat într-o aventură care avea să influențeze asupra restului vieții sale, îi devenise odios și își promisese că nu va mai pune niciodată piciorul acolo.

Doamna de Gernancé insistă, rugându-l s-o însoțească numai până când îl va găsi pe un domn pe care voia să-l întâlnească. Leon, neputând refuza nimic amicei doamnei de Rosélis, consimți în sfârșit și porniră.

Intrând în sală Leon simți o emoție vie, mii de amintiri

îi năvăliră în suflet.

Doamna de Gernancé se plimbă puțin cu el, apoi dintr-odată, prefăcându-se că a găsit pe cel ce căuta, îl lăsă singur zicându-i bună seara.

De abia făcuse câțiva pași, când o voce care cu tot accentul prefăcut îl făcu să tresară, zise lângă el:

— A, te-am prins necredinciosule: nu mă mai cauți pe mine la balul Operei?

El se întoarse și văzu lângă dansul, pe cine? Necunoscuta lui în persoană!

Dominoul alb, masca, până și broșa de diamante care ținea centura și pe care o observase altădată, totul era la fel!

— Ea este! strigă el, apucând-o cu violență de braț, pe care-l trecu după al său. Cum? Te regăsesc! Te văd, te țin de mână! Prin ce minune neînțeleasă?

— De ce te miri atât? Cunoști talentul meu pentru minuni!

— Într-adevăr e tot ce-am cunoscut din tine!

— Trecutul nu e nimic, vei mai vedea și alte lucruri. Iată-te căzut din nou în puterea mea, trebuie să te aștepți la întâmplările cele mai extraordinare. Soarta ta e hotărâtă... destinul tău se va împlini.

Pe măsură ce vorbea, supărarea înlocuise în Leon primul sentiment de bucurie pe care-l avusese, văzând-o. Acest ton ușor imperios când avea de reparat o tăcere de trei ani, îl jignea grozav. Toate gândurile defavorabile pentru dansa, ce le hrănise în tot timpul ăsta, îi reveneau în minte.

El se opri.

— Ei bine, doamnă, ce mai vrei de la mine? Ce scenă nouă pregătești? Ce noi planuri de a mă deznădăjdui mai mult?

— Cum se poate schimba cineva în trei ani! Dumneata ești acel Leon drăgăstos, dulce, stăruitor, care chiar în acest loc îmi jurai cu înflăcărare credință și supunere completă?

— Și dacă m-am schimbat, pe cine trebuie să învinuiesc? Nu ești dumneata aceea care ai respins credința și ai întrebuințat pentru a mă seduce cele mai puternice farmece pentru inima unui bărbat. M-ai înșelat, m-ai respins fără remușcări și fără milă! Nu ești dumneata, cea care mulțumită că m-ai făcut să cunosc toate fericirile, mi le-ai răpit și mă lași de trei ani pradă regretelor și uitării?

— Leon ești prea sever. Iată-mă lângă dumneata, vin să repar răul pe care ți l-am făcut și să-ți redau fericirea pierdută.

— Ce încredere să mai am în vorbele dumitale? Poate într-un moment vei dispărea din ochii mei, fără să lași altă urmă decât răni ce mi-ai făcut, poate că pregătești o nouă înșelăciune...

Ea îl întrerupse cu un accent mișcat.

— Nu, nu vor mai fi nici înșelăciuni, nici secrete... Ah! Leon, am suferit și eu! Dar să uităm nebuniile. Cunoaște... primește în sfârșit pe soția ta.

— N-ai voit să fii...

— Am greșit, într-adevăr! Dar acum vin să te redau iubirii tale...

— Ai disprețuit iubirea curată, durabilă pe care ți-o oferea inima mea... Prin ce capriciu vii s-o ceri acum? Ești sigură că o vei găsi? Trebuia să nutresc mereu o pasiune smintită pentru o ființă nevăzută care m-a părăsit? Ce te face să crezi că sunt același, că la rândul meu nu voi respinge o legătură care îți era odioasă... că nu mi-e dragă și mie libertatea? Pe mine nu m-ar costa atât de scump ca pe dumneata!

Aceste vorbe teribile o lovira pe Elinor până în fundul inimii. Speranțele și veselia cu care venise la bal se risipiră. Era umilită, pătrunsă de dreptatea acestor muștrări; curajul și puterile o părăsiră.

Leon văzu că de abia se mai ținea pe picioare și ducând-o pe o canapea mai ferită se așeză lângă dânsa. Lacrimile veniră în sfârșit să-i ușureze povara pe care o

simțea.

— Ah! Iartă-mă, zise Leon atins de această durere adevărată, iartă-mă că nu te pot înțelege. Cât regret cruzimea mea! Dar după atâtea dovezi de indiferență, mă puteam aștepta să fii atât de simțitoare?

În același timp o rugă să-și scoată masca și să-i dea voie s-o conducă acasă. Un moment fu ispitită să primească, și să-i arate figura care l-ar fi dezarmat numaidecât, dar teama de o scenă care ar fi atras toate privirile și dorința de a face o nouă încercare o opriră. Ea își ridică gluga pe cap și schimbându-și vocea mai mult ca oricând:

— Nu, zise dânsa cu tristețe, să vii cu mine? Ora e prea puțin convenabilă și m-ai învățat să fiu prudentă. Să-mi scot masca? De ce s-o cunoști pe aceea pe care n-o mai poți iubi? Știu cauza răcelii tale, știu unde ți-ai petrecut convalescența și ce mâini te-au îngrijit!

— Ei bine doamnă, trebuie să știi că recunoștința mea n-ar putea fi mai mare, admirația mea mai vie, pentru altcineva. Nu caut să mă apăr. Timp de trei luni, într-o intimitate fericita cu o femeie la care frumusețea e ultima dintre calități, o femeie simțitoare cu mine, care îmbină modestia cu acea duioasă bunătate ce o înfrumusețează atât de mult, cum n-aș fi apreciat calitățile ei? Cum să nu-i păstrez veșnic amintirea?

Elinor îl asculta cu o nespusă bucurie și simțind că dacă ar sta un moment mai mult s-ar trăda, se sculă și zise:

— Fii fericit! Fericirea dumitale va fi și a mea. Nu-ți voi mai vorbi de mine. Nu-ți mai cer nimic, ești liber. Dar poate că dorești să-ți vezi copila?

— Ah! Dacă doresc? Te mai îndoiești!

— Ei bine, vino mâine la masă la mine și o vei vedea. Atunci ea îi dădu adresa fără să-și spună numele.

— Servitorii mei vor fi preveniți, te vor lăsa să intri. Ea plecă foarte supărată de ceea ce se întâmplase.

— Ce ar fi fost! își zicea ea cu groază. Ce ar fi fost

dacă întâmplarea nu mi-ar fi dat prilejul de a obține sub o altă formă respectul și dragostea sa?

CAPITOLUL XII

Din parte-i Leon petrecu noaptea într-o extremă agitație.

O regăsise în sfârșit pe ea, obiectul atâtor suferințe și regrete! O va cunoaște, își va vedea copila... Desigur că va fi soț, va fi tată... Aceste calități atât de scumpe le va obține în sfârșit!

Și totuși, amintirea doamnei de Rosélis, venea să se așeze alături de necunoscută și comparația nu era în favoarea acesteia din urmă.

Căci ce femeie putea să egaleze în ochii săi pe Elinor!

Exact la întâlnire a doua zi, se duse la ora indicată, și prima ființă pe care o văzu fu negrul care-i amintea atâtea lucruri.

Acesta îl conduse prin mai multe apartamente până la o ușă pe care o deschise anunțându-l pe domnul de Preval.

Leon intră și se trezi într-o cameră de culcare care-i aminti îndată pe aceea pe care n-o uitase, cu toate că trecuseră trei ani. Pe o canapea stătea o femeie în aceeași atitudine; îmbrăcată la fel, completa iluzia. Un copil era pe genunchii săi.

La apropierea lui Leon ea se întoarse.

— Ce văd, strigă el. Elinor! Să fie posibilă atâta fericire! Ah! Te rog sfârșește acest joc sau mor sub ochii tăi!

În același timp, mica Leonia alergă să i se arunce în brațe, și arătându-i jumătatea inelului atârnată de gâtul ei, îi zise cu o grație copilărească:

— Amice Leon, vrei să-mi faci inelul la loc?

El le privi pe amândouă și dând un ținț cuprins de uimire, de fericire, fu obligat să stea jos repetând cu o voce slabă:

— Elinor... Fetița mea!

Elinor venise lângă el; el îi trecu o mână pe după mijloc, cu cealaltă ținea copilul pe genunchi: se priveau, lacrimile le curgeau șiroaie în același timp, se amestecau și nu găseau cuvinte să spună ce simțeau.

În sfârșit Elinor zise:

— Da, iat-o pe fiica ta! Și pe necunoscuta ta amantă, prietena care sub atâtea forme diferite s-a ocupat mereu de tine, și care nu mai vrea să fie de acum înainte decât soția ta.

Iartă-mă pentru încercările la care te-am supus, iartă-mi vinovata imprudență de care am suferit atâta amândoi. A fost prima... va fi ultima... Necunoscuta, mândră și nesocotită, a primit aseară la bal o lecție pe care n-o va mai uita soția ta.

— Ah! Iartă-mă și tu pe mine, zise Leon. Iubita mea, copilul meu, scumpele odoare ale atâtor griji și regrete, cum va ști inima mea să repare acești trei ani furați din dragostea mea!

Doamna de Gernancé sosi în acel moment pentru a împărți cu ei bucuria. Dar veșnic cuminte și cu judecată, ea zise prietenei sale:

— Cred că recunoști Elinor, că dacă nu te depărtați de la datorie și de legile sociale, ai fi ajuns mai repede la acest scop fericit și ai fi economisit trei ani de supărări.

— Să nu mai vorbim de asta, zise doamna de Rosélis, să nu mai vorbim niciodată. Sunt convinsă acum, că numai în paguba fericirii sale o femeie se poate îndepărta de la legile severe impuse sexului său.

SFÂRȘIT

^[1] *Caton* – numele lui Catone, cenzor roman în anul 184 î.e.n., adversar al luxului și al corupției, a ajuns să însemne: om înțelept și sobru (*n.k.*).